

Tisková zpráva CZECH FOREST think tank (27. 9. 2018)

**ZALESŇOVACÍ VYHLÁŠKA SE NESMÍ STÁT DALŠÍ SILNOU REGULACÍ LESNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ.
NEGATIVNÍ DOPADY TĚCHTO SNAH BY SE DOTKLY CELÉ SPOLEČNOSTI A PŘEDEVŠÍM VENKOVA.**

Novelizace vyhlášky č.83/1996 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů (dále jen zalesňovací vyhláška), která měla původně za cíl reagovat na dopady klimatických změn se v průběhu ministerského projednávání stává silnou regulací, která se v některých aspektech může stát hrozbou pro trvalou udržitelnost lesního hospodářství.

Členové CZECH FOREST think tank vyzývají, aby vyhláška nebyla dále zpřísňována a stejně jako v západních zemích bylo vlastníkům ponecháno právo rozhodovat o podobě budoucích porostů s ohledem na přírodní podmínky, zkušenosti lesníků i financování lesního hospodářství.

Zalesňovací vyhláška musí umožnit výsadbu druhově pestrých směsí a musí umět eliminovat případné excesy v podobě výsadeb některých dřevin na zcela nevhodných stanovištích (například výsadba smrku nebo jedle ve vysokém zastoupení v Polabí). Zároveň by ale měla brát ohled na vlastníky lesů, kterým by měla pomoci k dostupné obnově kalamitních ploch. V žádném případě se, ale nesmí stát další silnou regulací vlastníků lesů a omezením jejich vlastnických práv.

Není možné, aby v zalesňovací vyhlášce byly patrné snahy o eliminaci některých původních českých dřevin, nepodložené snahy o dramatické změny druhové skladby ve prospěch dřevin, které se sice dnes jeví jako perspektivní, ale za deset let tomu může být přesně naopak. Je třeba také zohlednit fakt, že pěstování lesů je dlouhodobá záležitost, kdy dnes vysazené stromy budou za 100 let růst v klimatických podmínkách, které nejsme schopni ani přibližně předpovědět. Proto musí vyhláška opravdu motivovat k druhově co nejpestřejším lesům, a počítat s tím, že u jakékoliv dřeviny může v budoucnosti dojít k plošnému chřadnutí a odumření.

K obnově lesů je třeba přistupovat s respektem, rozvahou a se znalostí souvislostí. „*Například v 70. letech docházelo na našem území k masivnímu odumírání jedle, v 80. letech k chřadnutí dubu. Dnes čelíme bezprecedentnímu odumírání jasanů a velmi významným problémům smrku a borovice. Pokud bychom ale v posledních 50 letech reagovali na zdravotní problémy jednotlivých dřevin snahou o jejich eliminaci z budoucích porostů, neměli bychom zde dnes duby ani jedle, které ale v současných podmínkách považujeme za odolné a perspektivní,*“ říká Petr Zahradník, specialista na ochranu lesa.

V České republice máme 4 druhy původních jehličnatých a 9 druhů listnatých dřevin, které lze reálně a smysluplně využít pro pestré porostní směsi. Pokud bychom ovšem každou dekádu jeden z druhů z budoucích směsí vyloučili v krátké době bychom se místo k druhově pestrým stabilním porostům dostaly k nestabilním monokulturám nebo v krajním případě bezlesí. Tento fakt je třeba zohlednit i při vysazování smrku jako ekologicky velmi plastické dřeviny na níž je navíc z velké části postavena ekonomika středoevropského lesního hospodářství. Je nutné vysazovat smrk ve vhodných směsích a v menším zastoupení než doposud a pouze na vhodných stanovištích, protože dominance jakékoli dřeviny představuje riziko pro budoucí stabilitu porostů.

„*Samozřejmě se jedná o dřevinu v objektu zájmu, která v minulosti nebyla vysazována vždy na vhodných stanovištích. Smrk je ale důležitým článkem, páteří domácího lesnického a dřevařského hospodářství. Pomáhá vytvářet pracovní místa na venkově, přispívá velkou měrou k ochraně klimatu, ale současně je vývojem klimatu a jeho proměnami ohrožený,*“ uvedl například v roce 2017 Georg Schirmbeck, prezident Německé rady pro lesní hospodářství.

„Nesmíme o smrky přijít, naopak je třeba zajistit jejich podíl v lesích, a to na vhodných stanovištích vedle jiných stabilnějších dřevin. Smrk je klíčovou dřevinou pro trvale udržitelné hospodaření celých regionů. To je odkaz pro budoucí generace,“ varoval Georg Schirmbeck.

V žádném případě bychom neměli dopustit snižování druhové pestrosti lesů, protože pouze ta nám může dávat naději pro udržení stability lesů a produkce dříví v případě klimatických výkyvů či přemnožení škůdců.

Pokud by byla zalesňovací vyhláška dále zpřísnována, způsobem, který požadují některé ekologické organizace prostřednictvím ministerstva životního prostředí, lze předpokládat například následující dopady:

- Eliminace některých ideově nepřátelských dřevin a úzké specifikování možností výsadeb může mít za následek nemožnost zalesnění kalamitních ploch z důvodu nedostatku osiva a sadebního materiálu.
- Plochy, kde bude zalesňování odkládáno, budou ohroženy erozí a sníženou schopností zadržování vody v krajině.
- Přílišná regulace bude významně zvyšovat náklady vlastníků na obnovu lesa tím pádem i riziko, že z důvodu nedostatku prostředků v důsledku propadu cen dříví k zalesnění vůbec nedojde.
- Dohled nad mnohými nejednoznačnými ustanoveními vyhlášky bude znamenat nárůst administrativy a počtu úředníků dohlížejících nad dodržováním složité regulace.
- Případná dominance listnatých dřevin je z dlouhodobé perspektivy podobně riziková jako dominance jehličnatých dřevin zejména s ohledem na nebezpečí napadení listnatých porostů listožravým hmyzem nebo bořivých letních větrů.
- Pokud nepřijde dřevozpracující průmysl s převratnými objevy v oblasti zpracování a efektivity využití listnatého dříví, může snížení podílu jehličnatého dříví znamenat dramatický pokles reálné dostupnosti dříví jako jediného skutečně obnovitelného a ekologického materiálu a jeho nahrazování plasty a betonem či jinými neekologickými materiály.
- Snížení dostupnosti smrkového dříví povede k nárůstu cen výrobků ze dřeva (podobné výrobky z listnatého dříví jsou až násobně dražší než obdobné výrobky z jehličnatých dřevin nebo nemají alternativu (střešní konstrukci z buku opravdu nepostavíte).

„V pohledu na budoucí stav lesů musíme také zohlednit fakt, že při zachytávání srážek z mlhy a rychlosti tání sněhu je voda lépe a déle zadržena v porostech s převahou jehličnatých dřevin. Podcenění této skutečnosti v celorepublikovém měřítku by mohlo mít další negativní vliv na vodní bilanci v krajině,“ doplňuje Petr Martinec, který se specializuje na pěstování lesů.

„Obyvatelé venkova vnímají tyto snahy jako umělý zásah do jejich majetků a práv od osob a hnutí, kteří nemají k hospodaření v lesích vztah a nenesou žádnou zodpovědnost. Kalamitní situaci pouze zneužívají pro prosazení svých zájmů.“ Komentuje snahy o zpřísnování nové vyhlášky Miloš Kučera, majitel a správce lesa.

Členové lesnického think tanku vyzývají, aby dopady sucha, které nedopadají jen na lesy, ale na celou krajinu, nebyly zneužívány pro účelové změny lesního hospodářství a omezování práv vlastníků lesů a narušení tradiční a podle našeho názoru žádané funkce lesa jako zdroje dříví.

„Prioritou zúčastněných ministerstev by ovšem mělo být zastavení nebo alespoň zpomalení rozvoje kůrovcové kalamity a pomoc vlastníků lesů v boji s kalamitou proto, aby byly zachovány všechny funkce lesů na co největší ploše našeho území a bylo nutné zalesňovat co nejmenší plochy a vznikl prostor pro přirozenou obnovu lesních porostů.“ uzavírá Jan Příhoda

Dotčená ministerstva by podle názorů členů CZECH FOREST think tank měla přijmout již jednou dosažený kompromis na zalesňovací vyhlášce a přijmout fakt, že les je živý organismus závislý na vývoji přírodních podmínek a není reálné nalinkovat budoucnost lesů sebestřísnějším regulativem. Z těchto důvodů podporujeme konsensuální návrh vyhlášky předložený ministerstvem zemědělství.

Členové CZECH FOREST think tank

Kontakt:

Ing. Jan Příhoda

Předseda CZECH FOREST TT, z.s.

T: 604 211 167

E: info@czechforest.cz